

Másként akaron kifejezni, azt mondhatom, hogy általában társadalompolitikai elképzelésük és a hivatalos ideológiázált társadalompolitikai nézetek közt komoly rés van. De ez még nem jelenti azt, hogy legitinációs válsággal állunk szemben. A közérzet illetően állapotának okait nehéz volna megragadni a maguk teljességében, de ezt csupán státusz-elhelyezkedési, a munkahelyi problémákra, a helyi nyilvánosság konfliktusaira visszavezetni, az okok megkerülése lenne. Az hogy kritikai észrevételeik ezeken messze túllépnek: a reformok lassúsága, az innovatív készség elégtelensége, a szellemi munka nem megfelelő megbecsülése, aracionalizmus deklarált céljai és a valóságos viszonyok közötti ellentmondás a politikai intézmények, fórumok, formális, bürokratikus voltát illető megjegyzések - azt jelentik, hogy gondjaik nem csupán a mikroközösség szintjével kapcsolatosak. Ugy vélém, hogy ezen problémák megoldásán elsősorban a politikai propaganda általános, hanem kritikai megjegyzések, álláspontok tartalmának fokozott figyelembe vétele. Ehhez pedig elengedhetetlenül szükséges az értelmiségi mikroközösségek tényleges autonómiájának növekedése, ami csak a társadalmi nyilvánosság talaján képzelhető el.

Bárdi Nándor

/ Szig. bels. haszn.! /

FEJEZETEK A RÉSZLETES KÖZÖSSÉGKÓRTANBÓL^{1/1.}

Hasadási közösségzavar: aristophilja, arisztofilia /gör-ből/ /2/

leggyakoribb, általában fiatal korban keletkező közösségbetegség. /2/

Régebbi neve ifjúkori emeltyükór v. excellencia praecox. /
Lévéen, hogy a betegség nincs hatással a csoport intelligenciájára és értelmére, nehezen felismerhető. Viszont szembetűnő, hogy tevékenységéből hiányzik a célszerűsége való törekvés, a ki- és összetartás, a kezdeményezőképeség, stb. Ennek következtében a csoport sajátosan kettéhasad, élnőnyeiket önmagában megosztja és két csoportként értékeli. Ez a kettészakadt érzékelés azonban csupán logikus folyománya a tényleges kettéválásnak, a hibás érzékelésnek funkcionális okai vannak.

A csoport tényleges szétszakadása "minőségi" értelemben ment végbe. /A "minőségi" ezuttal nem a valós, hanem csak a csoport számára létező értelemben használatos./

A többi egyik lehasadt, tulajdonképpen lehasított darabjának tagjai ui. már a lehasadás előtt "megszüntek emberek lenni."

/ti. esztétikumá váltak./ A lehasadás a "minőségi" változásnak az eredménye, s nem oka.

-----
1. részletes közösségkórtan: az egyes közösségbetegségek okával, keletkezési módjával, tüneteivel, felismerésével, megelőzésével és gyógyításával foglalkozik. A szigorúan vett közösségbetegségeken kívül ez a tudomány tárgyalja a szociózis és a szociopátia problémáit is.

2. közösségbetegségek: a csoport^{/6/} /hite szerint/ közösségben^{/7/} végzett tevékenységének kóros megváltozása. Közösségbeteg az a csoport, amelynek kóros észrevételei, tettei vannak és azoknak kóros voltát felismerni képtelen. Ezért a nagyobb csoportokba csak akkor tud beilleszkedni, ill. t. vényeihez alkalmazkodni, ha a nagyobb csoport is ugyanabban a betegségben szenved. A közösségbetegségek legnagyobb része külső behatás következménye, de az örökletes tényezők hatása sem elhanyagolható. A közösségbetegségeket két nagy csoportra szokás osztani:

- A. exogén csoportbetegségek: kimutatható a külső ártalom /a. fertőzések, b. mérgező, c. sérülést követő, d. funkcionális bajokhoz társuló, e. egyéb betegségeket követő, f. fejlődési fázisokat kísérő csoportbet./
 B. endogén csoportbetegségek: kimutatható az örökletes tényező, származéka^{.....} külső ok nincs / a. hasadási közösségzavar, b. kodálybetegségek, c. genuin epilepservus/.

Léteznek ön- és közvetlen közösségbetegségek. A közösségbetegségeknek jogi vetületei is vannak. /beszámíthatóság, jogok gyakorlása stb./ Modern kezelési eljárás/SOKKY/ al kedvezően befolyásolhatók.

3. gyengeközösségiség: különböző eredetű, veleszületett, v. egészen korai fejlődési szakaszban kialakuló közösségi elmaradás. Súlyossága szerint három formáját szokás megkülönböztetni:

- a. hülyeség/idiotia/: az életnegyilvánulások kizárólag az ösztönök^{.....} és önfenntartó funkciókra korlátozódnak, a beteg képtelen ismeretanyagot elsajátítani
 b. imbecillitás: esetén a csoportok kevés számú ismeret elsajátítanak, egyszerűbb munkakörben megállják a helyüket, de csak alacsonyabb rendű közösségi működéseik vannak.
 c. debilitás: a gyengeközösségiség legenyhébb foka.

Az ilyen csoportok gyógyíthatók, csak a legnagyobb rendű itélő műveltek esetén mutatkozik hiányosság /népközösségi fogyatékoság, munkaterápia/.

4. szociózis: a tagok^{/8/} összehangolt működését szabályozó rendszer funkcionális megbetegedése.

5. szociopátia: kóros közösségi alkat, zavart szabályozó működés, a csoport értelmi, érzelmi, ösztönös és akarat tevékenységei harmóniájának hiánya. A szociopata csoportok kevésbé kitartók, indulataikban szélsőségesek, kóros lelki reakciókra hajlamosak, magatartásukat ösztönös, impulzív, illogikus cselekvések jellemzik.

6. csoport: valamely szempontból együttes tartozó, dinamikus kölcsönhatásban lévő tagok összessége.

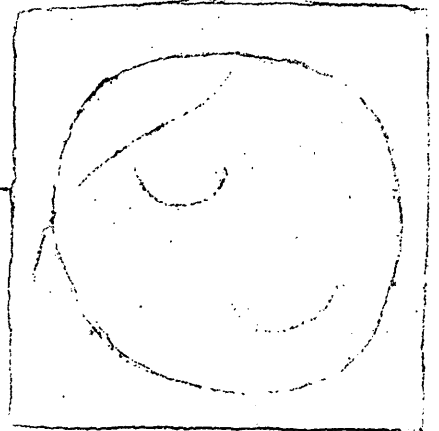
7. közösség: a legfelsőbb rendű, csoporttevékenységet irányító kohéziós erő; összehangoló, irányító és védő funkcióval, struktúraépítő erőként /systema societatis/

8. tagok: emberek.

A csoport bizonyos /tulsúlyban lévő/ tagja /i/ mitoszt követel /nak/ - szobor /nak/ a csoport más, /kisebbségben lévő/ tagja /i/ köré.

Eredetileg csupán valamely "fontos"

/fontosnak vélt/ nagyszerű, igaz v. rendkívüli, csodálatos, de mindképpen emberi tulajdonságnak a kidomborítása a cél, s ez a dombornyi felkerül a kiválasztott ember pajzsára.

/A mitoszgyártás és annak elfogadása roppant kényelmes eljárás. Nagyszerű - mondja a mitoszteremtő "plebs"/=plebsnek vélt/ - kidolgozom a tervezetet, de végrehajtánon, megélnem, a mitosznak megfelelnem nem nekem kell. Nagyszerű - mondja a mitoszfogadó "elit"/=elitnek vélt/ nencsak a cél kijakölés nem az én feladatom, de oda eltalálnom sem nekem kell, hiszen énem nyilvesz-szejének ivét, sőt, szükség esetén a céltábla helyét is szolgáltatéksem korrigáljaaa köz óhaja./

Ez a /pán/cél azonban könnyen megváltozik, átalakul: az ember köré bombornüves láb- és mellvért feszül, ami egy pillanat alatt az egész testet bomító-védő páncélruhává robban. Az elit lovagját sérülés veszélye már nem fenyegeti, a saját mozgása is nehezkesebb, lassabb. Tán felesleges is.

S az acélsisak rostélya mögött alig-alig látszik a szem egy-egy villanása. Aztán egy halk gongütés-szerű hang, s minden nyílás megszűnik; a rostély réseibe folyékony vas ömlik; a mellvért bordái örökre összeforranak, a könyök megnerevül, a csukló nem moccan, a vaskesztyűs ököl tönör golyóvá lesz s mozdíthatatlan oszlopfáiban ott tornyosul a vasember.

/Vagy már tán bronz?/

Az iszonyu burokban pedig ott fickándozik - toporzékol az elfelejtett emberke. A szobor fent, magasan a sóvár tömeg fölött nyer új lakot.

És nincs is egyedül. A mitosz szoborparkja egyre gyarapszik.

Magának a hősglegendának a létrejötte mikroszkopikusan jól nyomonkövethető, leírható, megörökíthető. Vizsgáljuk meg a beteg csoport központi idegrendszerének egy meghatározott pontját.

Látvány₁: Pontocska elindul a sejt belsejében, eléri a határt, sőt, tuljut rajta. Berreg a vészjelző, kinyulnak a csápok, markukkal letakarják, befedik, védik és rögzítik a kis renitenst. Bög a megafon /legalizálja a pontocska létét és tetteit/: "Teljesítetted a parancsonat! Megjutalmazlak!" /A megafon hangjait a neves közösségkór-kutató, Hajnóczy Péter rögzítette, Lsd. Jézus menyasszonya c. tanulmánykötet 131. lap/

Ez az un. ideális v. nyilvánzó típusu hősglegendája.

Látvány₂: Kinyulnak a csápok, markukban a kétségbeesetten sivalkodó pontocskával, leteszik a sejt határain kívül. Megafon stb.

Ez a kép az un. botcsinálta v. céltábla típusu hősgmondájának kialakulását rögzíti.

De miért üvölt a mitosz megafonja? Miért kell oly sok csoportnak hősgokra és közönségre oszlania?

Hiszen az elit-lövag szenved, még ha nem is veszi észre. "Fogadjuk el az embert mindenhatónak és máris lealacsonyítottuk: kénytelen lesz ellenállást, akadályoztatást koldulni; mert lénye és bollopsága elnyelődik" /Montaigne/

A plebs azonban valóban élvezi a dolgot. Tudományágunk szellemi alappillére. Desiderius Erasmus enlit példaképp egy beteget, aki - miután kénytelenek voltak eltávolítani egy színházi épületből, mert több napot átnulatozott az üres nézőtéren, az üres színpal előtt - kijózanodván így kiáltott fel:

"Barátain! Nem megmentettetek, hanem megöltetek. Megfosztottatok egyetlen örömtől és életemet szegényebbé tettetek egy kellemes csalódással."

E betegség tüneteinek háttérében végső okként a csoport, a massa kettős természetete áll. Ez egyrészt nem tűri a teljes homogenitást, de elemeinek magamagából való végleges kiszakadását sem. Az embercsoportok mindig asztalt keresnek maguknak. Asztalt, lett légyen annak neve piac, agora, parlament vagy akárcsak néhány koponya a tűz körül. Asztal nélküli csoport nem létezik. Viszont sosem sikerült még teljesen kerek asztalt találni, ami nem követelne hierarchiát. A közösbetegségek létének is talán az a legvégső magyarázata hogy országaink, csoportjaink olyan kastélyok köré épültek, melyeknek centrumában egy rogyadozó lábu, gyalultatlan faasztalka áll.

Az előbbiek alapján könnyen felismerhető kőn bonyolult tünetegyüttese követi

a végső ok ismerete pedig lehetővé teszi azt, hogy tüneti kezelés helyett a baj okának megszüntetésén fáradozzunk. A kezelés különös figyelmet igényel, lévén, hogy a baj oka az egyes ember tudatában fűszkel, s ezek a pontok állnak össze téves csoportképpé. Azonban sokk-terápiás módszerrel eredményesen lehet a beteg állapotán javítani. Ennek a terápiának lenne része a készülő Részletes közösségkórta c. kötet ezen frissiben elkészült fejezete is.

Az illuzióktól való megfosztás mindig hidegzuhany-hatású, ám a gyógyítás-hoz-gyógyuláshoz az önközreműködésére is szükség van.

Kedves betegek! Olvassanak, gondolkodjanak, tépelődjenek velünk! Előre is köszönjük!

Szilasi László

ÖNIGAZOLÁS MAGYAR MÓDRÁ

/Gondolataok az "István a király"-ról/

Előljáróban: én ezt a művet általánosan alkalmazható történelmi-politikai parabolaként értelmezem. Erről az alábbi írásban részletesen szólok.

Mottó: "Szánalmas kis lény az ember,
Önnön sorsán túl nem lát,
Könnyen megtéveszti néhány
jól irányzott hazugság..."

Ezek a kemény, kritikus hangvételű gondolatok saroltak, István anyjának és tanácsadójának, a győztes tábor politikailag legérettebb tagjának szájából hangzanak el. Sok mindenről árulkodik ez a pár szó. Kifejezi a szerzők véleményét rólunk, hétköznapi emberekről. De közvetve utal a mű körül bábázkodó felsőbb szervek nézeteire is, hiszen Magyarországon nem jelennek meg olyan könyvek, nem rendeznek olyan előadásokat, melyek ütköznének szocialista politikai gyakorlatunkkal, erkölcsünkkel, humanizmusunkkal.

Ilyenek vagyunk hátt. Ez a mű volt hivatott arra, hogy önnön sorsunkon túlra irányítsa hálgyos tekintetünket és rendet terentsen hazugságoktól zavaros fejünkben. A nemes feladatnak "vaslogikával" eleget is tett. Gyniton, ha nincs Boldizsár Miklós darabja, még ma is sötétben tapogatózva keresnénk a választ nemzeti öntudatunk évszázados skizofrén voltára, politikai etikánk problémáira. E mű tehát újabb állomást jelent a magyar progresszió göröngyös útján; kulturpolitikánk gyöngéd karjaiban ott gögicsél nemzeti-szinü pályában az első magyar rock-opera.

A kis újszülött gyorsan belepota magát szivünkbe. Bár itt-ott visszacsengtek a "Jézus Krisztus szupersztár" dallamai és a figyelmes néző a két mű közötti szerkezeti azonosságot is észrevette, de egyszerre dobbant a sok sziv, mikor a Fínálé zászlóshogásában felcsendült a himnusz-utánzat és a csillogó szonokkal, hazáttra meredve i bánták az ünnepi tűzijátékot. Mindenki érthette, ő izig-vérig magyar, miközben megpengette gitárján az egészséges nacionalizmus hurjait. Később rájöttek, hogy a "vedd meg-edd meg fogyszói közönyének hamuja alatt érdes megpiszkálni a magyarságtudat parázsát és kemény forintokért lemez, kazetta, film alakban is a dolgozó nép közkinésévé tették.

Hetente jelennek meg róla konstruktív kritikák, szakértők oszlatták el a kialakult félreértéseket. Felérve a csucsra, nyíltan vállalta az előadás ünnepi lobogós-tűzijátékos nagyarkodás voltát, melyeken joggal érezhettük tisztára separtuk a ház elejét.